

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.35.2015.USZ

Wrocław, dnia 24 listopada 2015 r.

Pan
Andrzej Hamziuk
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Mysłakowicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 9-11 września 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.), zespół kontrolny w składzie:

- 1) Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu,
  - 2) Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki - kontroler,
- z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mysłakowicach, ul. Wojska Polskiego 2A, 58-533 Mysłakowice.

Zakres kontroli obejmował zgodność zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizację: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym - art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy - art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także zadań wynikających z art. 110 ustawy. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 9 września 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2015 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierował Pan Andrzej Hamziuk zatrudniony na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mysłakowicach. Pan Andrzej Hamziuk jest odpowiedzialny za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 2 listopada 2015 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mysłakowicach w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12, ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 4 i 5 ustawy. Zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 ustawy nie było realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6 i 9 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 7, 8 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

Ośrodek w ramach zadania z art. 110 ust. 4 ustawy koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy. Kierownik nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy) i nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, gdyż nie były zgłaszane takie potrzeby (art. 110 ust. 6 ustawy). Kierownik GOPS składa Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9 ustawy) oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W trakcie kontroli stwierdzono, że Rada Gmina po wejściu w życie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku nie podjęła następujących uchwał:

- w sprawie zasad zwrotu wydatków na usługi, pomoc rzeczową, na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe, przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub w całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego (art. 96 ust.4 ustawy),

- określającej wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie – (art. 43 ust. 10 ustawy),
- w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych zasad zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania, jak również w sprawie zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze (art. 50, ust. 6 ustawy).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- 1) Brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną w środowisku.

W GOPS w Mysłakowicach na dzień rozpoczęcia kontroli – 9 września 2015 r. - zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w środowisku. Artykuł 110 ust 12 ustawy stanowi, że Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. A zgodnie z art. 110 ust 11 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W przesłanym do Wojewody Dolnośląskiego, sprawozdaniu półrocznym MPiPS-03 za I-VI 2015 roku GOPS w Mysłakowicach wykazał, że pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej obejmuje ogółem 242 rodziny. Ponadto podczas kontroli ustalono, że rejon działania GOPS w Mysłakowicach obejmuje Gminę Mysłakowice zamieszkałą przez 10 173 mieszkańców.

- 2) Sporządzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego w sprawach dotyczących przyznania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego na niewłaściwych drukach.

We wszystkich sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania powyższego zasiłku, wywiady środowiskowe przeprowadzono na drukach części IV wywiadu, a nie, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz.712), na części VII kwestionariusza wywiadu, który dotyczy osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego.

- 3) Przyznawanie pomocy w formie posiłku i schronienia z datą wcześniejszą niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę.

Sytuacja taka miała miejsce w 3 przypadkach dotyczących udzielenia pomocy w formie posiłku: nr 3 A.Z. decyzja nr SS.8223.247.2014 z dnia 17.01.2014 r., nr 4 K.S. decyzja nr SS.8211.171.2015 z dnia 22.01.2015 r. i nr SS.8223.22.2014 z dnia 7.01.2014 r. oraz w 5 przypadkach dotyczących udzielenia schronienia: nr 1 G.D. decyzja nr SS.8222.280.2014 z dnia 21.01.2014 r., nr 2 W.S. decyzja nr SS.8222.677.2015 z dnia 20.05.2015 r., nr 4 M.K. decyzja nr SS.8222.1118.2014 z dnia 6.10.2014 r., decyzja nr SS.8222.206.2014 z dnia 23.01.2015 r. i decyzja nr SS.8222.970.2015 z dnia 6.08.2015 r.

Z akt spraw nie wynikało, że posiłki dla dzieci lub schronienie za okres poprzedzający dzień złożenia wniosku zostały przyznane z urzędu. Przyznanie pomocy w tych formach od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę powinno mieć uzasadnienie w udzieleniu pomocy z urzędu – zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W aktach nie udokumentowano pisemnie faktu przyznania pomocy w formie posiłku lub schronienia za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie pomocy, zgodnie z obowiązującą na podstawie art. 14 k.p.a. zasadą pisemności postępowania administracyjnego. W wymienionych sprawach trudno również było ustalić datę wszczęcia postępowania z urzędu, za którą uważa się dzień pierwszej czynności urzędowej podjętej przez uprawniony podmiot, o której zawiadomiono stronę. Nie stanowią, bowiem wszczęcia postępowania czynności wewnętrzne, które są podejmowane w celu wstępnego ustalenia stanu sprawy i oceny zasadności wszczęcia postępowania.

- 4) Brak nadania decyzjom przyznającym pomoc w formie zasiłków celowych dla rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej (porywiste wiatry) rygoru natychmiastowej wykonalności, mimo ich realizacji przed uprawomocnieniem się.

We wszystkich sprawdzonych decyzjach przyznających pomoc w powyższej formie w podstawie prawnej nie przywołano art. 108 k.p.a., nadającego decyzjom rygor natychmiastowej wykonalności, mimo, że decyzje realizowane były przed ich uprawomocnieniem się.

Wydawane decyzje administracyjne w sprawach świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z art. 130 § 1 k.p.a. powinny być realizowane po upływie terminu do wniesienia odwołania, a w sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego, decyzjom powinno się nadawać rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 k.p.a.).

5) Przeliczenie odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej, pomimo zmiany dochodu osoby o kwotę niższą niż 10% dochodu osoby samotnie gospodarującej oraz ustalanie nowej odpłatności za pobyt w placówce od miesiąca zmiany dochodu, zamiast od następnego miesiąca po zmianie dochodu strony.

- W sprawie nr 1 A.M., przeliczono dwukrotnie tj. w marcu 2013 r. i w marcu 2015 r. (decyzją nr SŚ.8226.788.2013 z dnia 22.04.2013 r. i nr SŚ.8226.420.2015 z dnia 26.03.2015 r.) odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej od miesiąca zmiany dochodu strony, zamiast od następnego miesiąca po zmianie. Natomiast w kwietniu 2013 r. i w kwietniu 2014 r. (decyzją nr SŚ.8226.788.2013 z dnia 22.04.2013 r. i nr SŚ.8226.554.2014 z dnia 30.04.2014 r.) pomimo zmiany dochodu strony o kwotę niższą niż 10% dochodu osoby samotnie gospodarującej dokonano zmiany w zakresie jej odpłatności za pobyt w placówce.

- W sprawie nr 2 M.C. decyzją nr SŚ.8226.657.2013 z dnia 8.04.2013 r. i decyzją nr SŚ.8226.406.2015 z dnia 13.03.2013 r. zmieniono odpłatność strony za pobyt w domu pomocy społecznej pomimo zmiany jej dochodu o kwotę niższą niż 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

- W sprawie nr 3 B.G. dwukrotnie przeliczono tj. od marca 2013 r. i od marca 2015 r. (decyzją nr SŚ.8226.858.2013 z dnia 26.04.2013 r. i nr SŚ.8226.427.2015 z dnia 31.03.2015 r.) odpłatność strony za pobyt w domu pomocy społecznej pomimo zmiany dochodu strony o kwotę niższą niż 10% dochodu osoby samotnie gospodarującej.

Powyższe nieprawidłowości są niezgodne z art. 106 ust. 3b ustawy, który stanowi, że zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenia niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Z przepisów ustawy nie wynika wprost, od którego momentu winna nastąpić zmiana wysokości odpłatności za dps w przypadku zmiany sytuacji dochodowej strony. W takim przypadku powinno się stosować odpowiednio art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej uznając, że zmiana kwoty odpłatności strony winna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana jej dochodu.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Mając na uwadze liczbę mieszkańców oraz ilość pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w terenie, doprowadzić do zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).
Termin wykonania: 29 lutego 2016 r.
2. Wywiady środowiskowe poprzedzające wydanie decyzji przyznającej zasiłek celowy z przeznaczeniem na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego sporządzać na części VII kwestionariusza wywiadu środowiskowego.
Podstawa prawna: § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu rodzinnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Datę rozpoczęcia realizacji pomocy w formie świadczeń niepieniężnych ustalać z uwzględnieniem wniosku osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a także pomocy przyznanej z urzędu. Pisemnie utrzymywać w aktach, w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji, fakt realizowania pomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie świadczeń.
Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267, ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Decyzje administracyjne dotyczące świadczeń z pomocy społecznej realizować po upływie terminu do wniesienia odwołania. Natomiast w sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego decyzjom nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.
Podstawa prawna: art. 130 § 1, art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Przeliczenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art.106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, tj., gdy kwota zmiany dochodu osoby

przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Przy czym zmiany odpłatności należy dokonywać od następnego miesiąca po faktycznej zmianie dochodu. Mając na uwadze powyższe w sprawach nr 1 A.M., nr 2 M.C. i nr 3 B.G. należy wydać decyzje zmieniające wysokość odpłatności i zwrócić stronom nadpłacone kwoty z tytułu niewłaściwie ustalonej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od stycznia 2014 r.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutejszego Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Urząd Województwa Dolnośląskiego

Dorota Przybowska
Z-CAD REKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Michał Orman
Wójt Gminy Mysłakowice
ul. Szkolna 5
58-533 Mysłakowice
2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

wz. Kienowicz
Ewelina Zygmunt

Jan Miller

